

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงประเมิณโครงการ “การประเมินโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุข ของโรงเรียนกุดขอนแก่นวิทยาคม ปีการศึกษา 2559” ผู้วิจัยได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบเพื่อให้การวิจัยบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนของโรงเรียนกุดขอนแก่นวิทยาคม จำนวน 1,015 คน เป็นนักเรียนจำนวน 518 คน ผู้ปกครอง 456 คน ครู 30 คน คณะกรรมการสถานศึกษาไม่รวมตัวแทนครู ผู้อำนวยการสถานศึกษา และพระภิกษุ 11 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู นักเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนกุดขอนแก่นวิทยาคมจำนวน 280 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) จำนวนกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเปิดตารางของเคอร์ซีแอนมอแกน (Krefcie and Morgan) แต่อย่างไรก็ตามเนื่องจากครุมีจำนวนน้อย ผู้วิจัยจึงกำหนดให้ครูเพิ่มเป็น 21 คน สำหรับการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับโครงการจำนวน 32 คน ประกอบด้วย ครูผู้รับผิดชอบโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัย เสพติดและอบายมุขจำนวน 5 คน นักเรียนหัวหน้าห้องจำนวน 17 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 5 คน และผู้ปกครองนักเรียน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1.3 แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (checklist) จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัย เสพติดและอบายมุขทั้ง 4 ด้าน จำนวน 41 ข้อ แยกเป็นรายละเอียดดังนี้

1) ด้านบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context: C)	
- การนำนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการมาใช้	จำนวน 1 ข้อ
- การนำข้อมูลสถานการณ์ปัจจุบันมาใช้	จำนวน 1 ข้อ
- การนำนโยบายมาใช้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	จำนวน 1 ข้อ
- ความร่วมมือของชุมชน	จำนวน 1 ข้อ
- ความจำเป็นของโครงการ	จำนวน 1 ข้อ
2) ด้านความพร้อมปัจจัยเบื้องต้น (Input: I)	
- ลักษณะโครงการ	จำนวน 4 ข้อ
- ความพร้อมของบุคลากร	จำนวน 4 ข้อ
- งบประมาณ	จำนวน 2 ข้อ
- ระยะเวลาดำเนินการ	จำนวน 1 ข้อ
- สื่อ เอกสาร วัสดุ อุปกรณ์	จำนวน 1 ข้อ
- การบริหารจัดการโครงการ	จำนวน 2 ข้อ
3) ด้านกระบวนการ (Process: P)	
- การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการ	จำนวน 4 ข้อ
- การวางแผนการดำเนินงานโครงการ	จำนวน 4 ข้อ
- การดำเนินการตามแผน	จำนวน 5 ข้อ
- การนิเทศ กำกับ ติดตามและการประเมินผล	จำนวน 5 ข้อ
4) ด้านผลผลิต (Product: P)	
- สภาพสถานศึกษา	จำนวน 1 ข้อ
- สภาพนักเรียนในโรงเรียน	จำนวน 1 ข้อ
- การประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน	จำนวน 1 ข้อ
- สภาพชุมชนใกล้เคียงสถานศึกษา	จำนวน 1 ข้อ
	รวม 41 ข้อ

สำหรับตอนที่ 2 ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ โดยจัดทำกระทงให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นในการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาว ปลอดภัย เสพติดและอบายมุขจากมากไปหาน้อย ดังนี้

มีการปฏิบัติมากที่สุด	อยู่ในระดับ 5
มีการปฏิบัติมาก	อยู่ในระดับ 4

มีการปฏิบัติปานกลาง	อยู่ในระดับ 3
มีการปฏิบัติน้อย	อยู่ในระดับ 2
มีการปฏิบัติน้อยที่สุด	อยู่ในระดับ 1

ฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยต้องการคำตอบในแนวลึก จึงมีการสัมภาษณ์และเก็บข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องทั้ง 3 กลุ่ม เป็นแบบไม่มีโครงสร้างแน่นอน (unstructured interview) ประกอบด้วยคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับ ด้านสภาพแวดล้อม ความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้น การบวนการและผลผลิต จำนวน 4 ข้อ

2. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ศึกษาเอกสารตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดภัย เสพติดและอบายมุข รวมทั้งเอกสาร ตำราที่เกี่ยวข้องกับการทฤษฎีการประเมิน

2.2 สร้างแบบสอบถามและนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ดังรายชื่อในภาพผนวก ก ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้วจึงนำมาปรับปรุง

2.3 หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (IOC) ของข้อคำถามโดยผู้วิจัยใช้เกณฑ์ตัดสินที่ 0.8 ขึ้นไป

2.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบและแก้ไขปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (tryout) กับประชากรที่มีใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็น ครู 5 คน นักเรียน 10 คน คณะกรรมการสถานศึกษา 5 คน และผู้ปกครอง 10 คน

2.5 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามด้วยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ผลการวิเคราะห์พบว่าได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .969

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูล ได้แก่ ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกและรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลดังนี้

3.1 ทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงเรียนกุดขอนแก่นวิทยาคมเพื่อขออนุญาตเข้าเก็บข้อมูลจากครู และนักเรียน

3.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจก ครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยพร้อมนัดหมาย วัน เวลา ที่จะมารับแบบสอบถามคืน

3.3 ผู้วิจัยไปปรับแบบสอบถามคืนจากครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ 280 ฉบับ คือเป็นร้อยละ100

3.4 สำหรับการสัมภาษณ์บุคคลผู้วิจัยนัดหมายขอสัมภาษณ์ในวันมาขอรับแบบสอบถามคืน

3.5 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์เพื่อประมวลผล

3.6 สำหรับการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์ด้วยตัวผู้วิจัยเองโดยได้ดำเนินไปพร้อมกับการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม

3.7 การจัดทำ Focus Group ผู้วิจัยได้ทำ Focus Group เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2560 หลังจากสอบปลายภาคครั้งนี้เพื่อไม่ให้ครูมีปัญหาในด้านการจัดทำคะแนนนักเรียนโดยเชิญผู้อำนวยการ ครูผู้ทำงานหรือมีประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินการโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุขอย่างน้อย 1 ปีการศึกษา รวมทั้งสิ้น 9 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการใช้ค่าความถี่ (frequency) และหาค่าร้อยละ (percentage) นำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับ การดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ด้านสภาพแวดล้อม ความพร้อมของปัจจัยเบื้องต้น ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต วิเคราะห์โดยการหาเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(standard deviation).o

ในการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติใช้วิธีจำแนกโดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามไปเทียบกับค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ที่เป็นแนวคิดของเบสท์ (Best) (1970: 190) มีรายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00 ถึง 1.49	หมายถึง	การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย 1.50 ถึง 2.49	หมายถึง	การปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 2.50 ถึง 3.49	หมายถึง	การปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 3.50 ถึง 4.49	หมายถึง	การปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 4.50 ถึง 5.00	หมายถึง	การปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการดำเนินงานโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข ระหว่าง ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน โดยใช้ one

way ANOVA และเปรียบเทียบภายหลังหาความแตกต่างระหว่างคู่ด้วย วิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's test)

ตอนที่ 3 สรุปผลจากการสัมภาษณ์บุคคลตัวแทนทั้ง 4 กลุ่ม เป็นแบบความเรียง

ตอนที่ 4 สรุปแนวทางการพัฒนาโครงการสถานศึกษาสีขาวปลอดยาเสพติดและอบายมุข เป็นแบบความเรียง

5. การนำเสนอข้อมูล

ในการนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบของตารางและพรรณนาความตาม ลักษณะข้อมูล

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างเครื่องมือในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องดังนี้

6.1 การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือใช้ค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟาของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right\}$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	s_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	s_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

6.2 การหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม

ในการหาค่าความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามผู้วิจัยทำการตรวจความ สอดคล้องแล้วทำการวิเคราะห์หาค่า IOC โดยผู้วิจัยใช้ ค่าตั้งแต่ 0.8 ขึ้นไป โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาดังนี้

+1	มั่นใจว่ารายการพิจารณาแบบสอบถามความพึงพอใจสอดคล้องกับเนื้อหา
0	ไม่มั่นใจว่ารายการพิจารณาแบบสอบถามความพึงพอใจสอดคล้องกับเนื้อหา

เนื้อหา -1   เน้นใจว่ารายการพิจารณาแบบสอบถามความพึงพอใจไม่สอดคล้องกับ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ   ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและเนื้อหา

$\sum R$ คือ   ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N   คือ   จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.3   ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^n x_i}{n}$$

เมื่อ $\bar{x}$ หมายถึง   ค่าเฉลี่ยเลขคณิต

x_i หมายถึง   ค่าของข้อมูลตัวที่ i

n   หมายถึง   จำนวนข้อมูลทั้งหมด

6.4   one way ANOVA หรือ F-test   โดยมีสูตรดังนี้

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

MS_w =   ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

MS_b =   ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม